

PAKIET MATERIAŁÓW DYDAKTYCZNYCH

do kształcenia na odległość dla nauczycieli
edukacji wczesnoszkolnej

Projekt „Wsparcie placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych w realizacji zadań związanych z przygotowaniem i wsparciem nauczycieli w prowadzeniu kształcenia na odległość”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Materiał opracowany w ramach grantu przez Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Poznaniu,
Małgorzata Hypś-Wolińska

SCENARIUSZ 1. {z 3}

AUTORKA: MAŁGORZATA HYPŚ-WOLIŃSKA

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA:

uczniów klasy III szkoły podstawowej

PROWADZONYCH PRZEZ:

nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej

TEMAT: Uczucia i emocje – czym są i jak je odróżnić?

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE:

W zakresie emocjonalnego obszaru rozwoju uczeń osiąga:

- umiejętność rozpoznawania i rozumienia swoich emocji i uczuć oraz nazywania ich,
- umiejętność rozpoznawania, rozumienia i nazywania emocji oraz uczuć innych osób,
- umiejętność przedstawiania swych emocji i uczuć przy pomocy prostej wypowiedzi ustnej lub pisemnej, różnorodnych artystycznych form wyrazu,

TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE:

- korzysta z udostępnionych mu stron i zasobów internetowych (VII.3.3)),
- tworzy proste rysunki (VII.2.2)),
- słucha z uwagą wypowiedzi nauczyciela, innych osób z otoczenia (I.1.1)),
- formułuje pytania dotyczące sytuacji zadaniowej (I.2.2)),
- pisze notatkę (I.4.4))
- wypowiada się płynnie, wyraziście, stosując adekwatne do sytuacji techniki języka mówionego: pauzy, zmianę intonacji, tempa i siły głosu (I.2.1)).

METODY PRACY:

- techniki multimedialne,
- mapa myśli,
- technika odbijania pytań,
- technika dramowa (Figurki),
- technika niedokończonych zdań,
- redagowanie notatki
- dyskusja

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

Do wyboru: smartfony, tablety, komputery – z dostępem do Internetu, kamera i mikrofon w komunikatorach zapewnianych przez szkołę, materiały umieszczone na ZPE (scenariusz, Krzyżówka, Mapa myśli, Wykreślanka), aplikacje Learning Apps, Wordwall, zeszyty do języka polskiego, długopisy; tekst: Brenifier O.,(2013), Uczucia, co to takiego? (rozdział: Przyjaźń), Poznań: Wydawnictwo Zakamarki.

PRZEWIDYWANY CZAS:

Okolo 90 minut

PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ

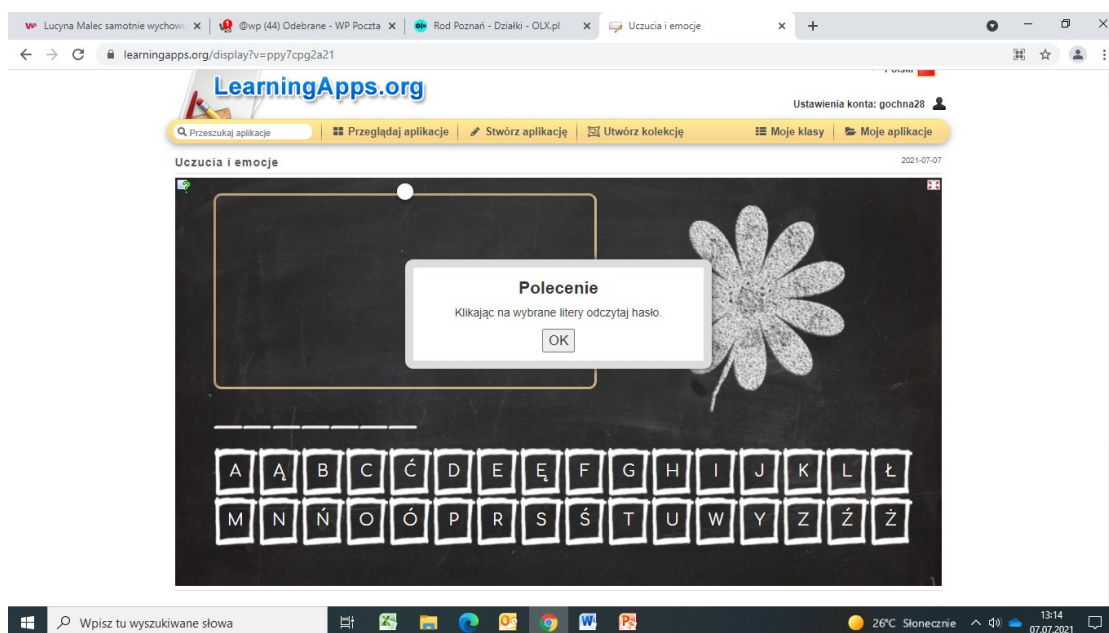
Faza wprowadzająca

Część 1. Powitanie uczniów

Przygotuj po jednym przedmiocie w kolorze: czerwonym, żółtym i zielonym. Mogą to być kredki, klocki, nakrętki. Kolory będą odzwierciedlać twoje samopoczucie w danym dniu. Zielony – bardzo dobre samopoczucie, żółty – średnie, a czerwony to zły nastrój. W wybranym przez nauczyciela czasie, wykorzystując kamerę, zaprezentuj wybrany przez siebie przedmiot, który będzie w kolorze odpowiednim do twojego porannego nastroju. Następnie przywitaj się zwrotem: dzień dobry, cześć, hej. Jeżeli masz ochotę uzasadnij swój wybór, np. „Jestem zielony, ponieważ za oknem świeci słońce” lub „Pokazałem czerwony kolor, gdyż mamy dzisiaj zbyt dużo lekcji”.

Część 2. Zadanie na dobry początek - O czym będziemy mówić? (ZPE – uaktywnienie linku)

Kliknij na poniższy link. Znajdziesz się na stronie LearninApps. Wykonaj przygotowane tam ćwiczenie, a dowiesz się, o czym będzie mowa na zajęciach. Wystarczy jak będziesz klikać na poszczególne litery; dostępny online <https://learningapps.org/watch?v=ppy7cpg2a21> [dostęp: 20.07.2021]. Ta ilustracja upewni cię, że jesteś w odpowiednim miejscu.

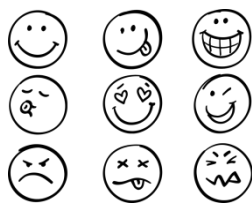

Zrzut ekranu 1.; źródło własne: prezentacja ćwiczenia na platformie Learning Apps, dostępny online <https://learningapps.org/watch?v=ppy7cpg2a21> [dostęp: 20.07.2021.]

Faza zasadnicza

Część 3. Rozmowa w parach

Przejdź do pokoju, który wyznaczy ci nauczyciel i porozmawiaj z koleżanką lub kolegą na temat UCZUĆ I EMOCJI. Spróbujcie odpowiedzieć na pytania: Czym są emocje? Czym są uczucia?, Czy to jest to samo?, Czy każdy je ma? Masz na to 5 minut. Po tym czasie nastąpi powrót do całej społeczności klasowej.

Zdjęcia 1. – darmowe zasoby Pixabay dostępny online <https://pixabay.com/pl/vectors/szcz%C4%99c5%9bliwe-twarze-emotikony-bu%C5%99bak%C4%99-5049095/> [dostęp: 20.07.2021.]

Pixabay License, Darmowy do użytku komercyjnego, Nie wymaga przypisania <https://pixabay.com/pl/service/license/>

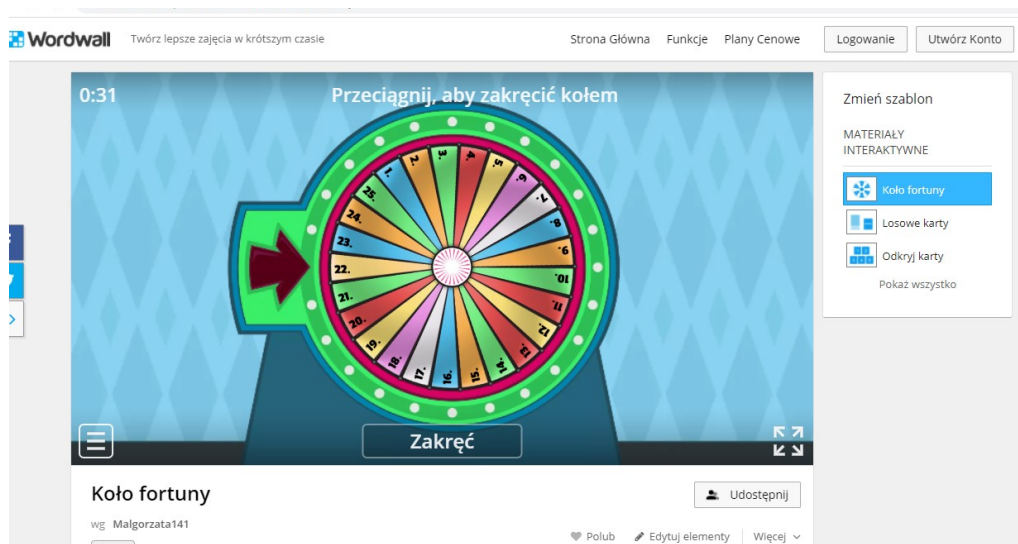
Część 4. Uczucia i emocje – właściwie, co to jest?

Teraz jest czas na to, aby opowiedzieć, czym są według was emocje i uczucia. Zbierz wszystkie wiadomości, które pojawiły się podczas rozmów w parze. Kolejności wypowiedzi wyznaczać będzie Koło fortuny. Jeżeli zostanie wylosowany taki numer, jak twój numer w dzienniku, to oznacza, że czas na twoją wypowiedź. Koło fortuny

znajdziesz na podanej stronie Wordwall, dostępny online

<https://wordwall.net/pl/resource/18839107> [dostęp: 20.07.2021.]

Pamiętaj, że Koło fortuny jest jedno dla całej klasy i kręci nim tylko wyznaczona przez nauczyciela osoba.

Zrzut ekranu 2.; źródło własne: przykład Koła fortuny, dostępny online

<https://wordwall.net/pl/resource/18839107> [dostęp: 20.07.2021.]

Część 5. Podsumujmy i zróbmy notatkę

Wspólnie z koleżankami i kolegami z klasy ułóż notatkę na temat emocji i uczuć.

Przepisz ją do zeszytu.

Przykładowa notatka

Trudno odróżnić emocje od uczuć, ale każdy je posiada. Emocje, takie jak na przykład: radość, złość, gniew, strach, wywołują często gwałtowne, nieprzemysłane działania. Są przeżyciem, reakcją lub odpowiedzią na to, co się w danej chwili dzieje.

Uczuciami, takimi jak na przykład: miłość, przyjaźń, niechęć, rządzi rozum, dlatego możemy je opisać i uzasadnić, dlaczego kogoś darzymy pozytywnymi lub negatywnymi uczuciami.

Na podstawie: Rodzaje emocji i uczuć – jak je odróżnić?, dostępny online

<https://noizer.pl/rodzaje-emocji-i-uczuc-jak-je-odroznic/> [dostęp: 20.07.2021]

Część 6. Figurki

Zastanów się przez chwilę, jaką emocję/uczucie chciałbyś teraz przedstawić. Nie mów o niej na głos, tylko wyraż ją, przed kamerką, jak najlepiej przyjętą (zagrana)

pozą. Następnie nauczyciel poprosi cię o wyjaśnienie, jaka emocje lub jakie uczucie przedstawiasz i dlaczego wybrałeś właśnie takie, np. Jestem PRZYJAŹNIĄ, ponieważ właśnie mam nowego przyjaciela. Z tej roli zwolni cię kłaśnięcie w dłonie nauczyciela.

Część 7. Znajdź hasło ukryte w krzyżówce (ZPE – KRZYŻÓWKA z hasłem PRZYJAŹŃ)

Rozwiąż krzyżówkę. Jej hasło będzie ci potrzebne w następnym ćwiczeniu.

INFORMACJE DO KRZYŻÓWKI

lp	Hasło	Odpowiedź	Litera do hasła
1	osobno lub...	razem	R
2	notujesz w nim temat lekcji	zeszyt	Z
3	najlepszy kolega	przyjaciel	P
4	pojawiają się obok uczuć	emocje	J
5	nocą pojawia się na niebie	księżyc	Y
6	można nosić na zębach	aparat	A
7	pęcherzyk powietrza powstały z rozpuszczonego mydła	bańka	Ń
8	początek rzeki	źródło	Ż

Krzyżówka 1: źródło własne

Część 8. Przygotuj się do wywiadu

Znasz już hasło. Wyobraź sobie, że będziesz przeprowadzał wywiad. Przygotuj się do niego i ułóż kilka pytań. Jeżeli masz problem poproś nauczyciela, żebyś mógł pracować z koleżankami lub kolegami w wyznaczonym pokoju.

Część 9. Wywiad z Przyjaźnią

Może jesteś chętny do pełnienia roli PRZYJAŹNI? Poinformuj o tym nauczyciela. Twoim zadaniem będzie odpowiadanie na pytania ułożone i zadawane przez koleżanki i kolegów. Nie musisz być jedyną osobą wcielającą się w tę postać.

Część 10. Mapa myśli (ZPE – MAPA MYŚLI)

Uzyskałeś już wiele informacji na temat przyjaźni. Masz też na pewno swoje przemyślenia. Zbierz to wszystko i zapisz w formie mapy myśli. Możesz pracować indywidualnie lub z koleżankami i kolegami. W centralnym miejscu wpisz słowo PRZYJAŹŃ.

Część 11. Zadanie domowe

Masz cztery propozycje działań. Wybierz najciekawsze ćwiczenie lub ćwiczenia i wykonaj je.

- Narysuj swojego przyjaciela i uzasadnij w kilku słowach, dlaczego jest twoim przyjacielem. Spróbuj wymienić uczucia i emocje, które zaistniały w waszych relacjach.
- W 5 zdaniach odpowiedz pisemnie na pytanie: Co to jest przyjaźń?
- Wypełnij wykreślankę. Zrób zdjęcie lub skan wykonanego zadania i prześlij mailem nauczycielowi.

(ZPE – WYKREŚLANKA; HASŁA DO WYKREŚLANKI)

gniew

wstręt

radość

zdziwienie

smutek

strach

- Zaproponuj koleżankom i kolegom z klasy zabawę lub ćwiczenie związane z emocjami i/lub uczuciami.

Ewaluacja

Część 12. Niedokończone zdania

Włącz kamerkę i mikrofon, aby inni mogli Cię zobaczyć i usłyszeć i wybierz jedno z poniższych zdań i dokończ je na głos:

- Na zajęciach dowiedziałem się, że...
- Po dzisiejszych zajęciach zaczynam zastanawiać się nad...
- Dzisiaj zaskoczyło mnie to, że...
- Zastanawia mnie fakt, że...

WSKAZÓWKI METODYCZNE

Opisane ćwiczenia są tylko propozycją działań i nauczyciel powinien sam zdecydować o ich realizacji.

Część 2. Zadanie na dobry początek

Proponuję to zadanie, jako pracę indywidualną. Rozwiązania ćwiczenia UCZUCIA/EMOCJE uczniowie zapisaliby na czacie i przestali dopiero na umówiony sygnał.

Część 3. Rozmowy w parach

Ta część wymaga podziału na pary/pokoje. Jeżeli nie ma takiej możliwości, należy ćwiczenie przeprowadzić z całą klasą. Nie powinno się tej części pomijać, ponieważ będzie ona kontynuowana.

Część 4. Uczucia i emocje – właściwie, co to jest?

To jest czas wypowiedzi uczniowskich. Żeby uporządkować kolejność wypowiedzi można skorzystać z Koła fortuny w aplikacji Wordwall.net. Są tam numery od 1 do 25. Mogą one odpowiadać numerom w dzienniku. Gdy uruchomione koło wskaże, np. 5., o emocjach i uczuciach mówi tylko uczeń, który ma numer 5. Podaje on wszystko to, co zapamiętał z rozmowy w parach. Kołem fortuny kręci się wiele razy. Daje to możliwość wypowiedzenia się wielu osobom, ale także może sprawić, że uczeń, który już się wypowiadał znowu będzie miał głos. W takiej sytuacji nie pomijamy go, lecz ponownie prosimy o wypowiedź. Jest to element koncentrujący i utrzymujący dyscyplinę na lekcji. Natomiast wcześniejsze rozmowy w parach mają zwiększyć pewność siebie u nieśmiałyh uczniów i pomóc ułożyć odpowiedź dzieciom z mniejszym zasobem wiedzy.

Wypowiedzi powinny być krótkie. Prowadzący włącza się do rozmowy stosując technikę „odbijania pytań”. Na przykład:

- Gosiu, co sądzisz o wypowiedzi Michała?
- Olu, jak możesz rozwinąć wypowiedź Ani?
- Maćku, możesz podsumować wszystkie wypowiedzi?

Część 5. Podsumujmy i zrobmy notatkę.

Notatka ma dotyczyć omawianych na lekcji emocji i uczuć. Ma to być praca wspólna, całej klasy. Dobrze ją zapisać na dostępnej tablicy. Uczniowie przepisują tekst do zeszytów.

Część 8. Przygotuj się do wywiadu.

W tej części uczniowie układają pytania, które chcieliby zadać PRZYJAŹNI. Uczniom, którzy zgłoszą potrzebę pracy z koleżanką lub kolegą nauczyciel przydziela wirtualny pokój. Czas pracy powinien być określony od 5 do 10 minut. Po tym czasie cała społeczność uczniowska spotyka się przed kamerkami. Zostaje wyznaczona (lub się zgłaszała) osoba, która będzie pełniła rolę PRZYJAŹNI i odpowiadała na zadawane pytania. Dopuszczalna jest zamiana ról.

Wskazane jest także, żeby prowadzący włączył się do zajęć i zadawał pytania. Może on skorzystać z pytań zamieszczonych w książce Oscara Brenifiera Uczucia. Co to takiego?(rozdział Przyjaźń).

Przykład:

Czy wolisz być sam, czy z przyjaciółmi? Dlaczego?

Czy czasem boimy się samotności, czy żyjemy po to, żeby mieć spokój? Dlaczego?

Czy możesz bawić się z kimś, kto nie chce się z tobą bawić? Dlaczego?

Czy inni mają wpływ na to, co myślisz? Dlaczego?

Kto cię poprawia, jeśli się mylisz? Dlaczego?

Czy nie potrafisz bawić się sam? Dlaczego?

Czy przyjaciele służą tylko do zabawy? Dlaczego?

Czy możesz przyjaźnić się z kimś, kto nie chce się z tobą bawić? Dlaczego?

Czy często zmieniasz przyjaciół? Dlaczego?

Czy lubisz swoich przyjaciół, nawet kiedy nie robią tego, czego chcesz? Dlaczego?

Czy możesz czuć się dobrze z innymi, jeśli nie czujesz się dobrze sam ze sobą?

Dlaczego?

Część 10. Mapa myśli.

To rodzaj notatki nielinearnej. Nauczyciel wspólnie z uczniami, ustala formę pracy. Mapę można tworzyć samodzielnie, w parach lub większych grupach. Trzeba pamiętać o wpisaniu, w centralnym punkcie, tematu do opracowania. Od tego miejsca będą odchodzić ramiona do następnych pojęć, rysunków, zdjęć, wpisów, według zasady: od ogółu do szczegółu. Więcej informacji w artykule pt.: Mapy Myśli – genialna metoda nauki dla dzieci do lat 100, dostępny online

<http://malimoi.pl/mapy-mysli-genialna-metoda-nauki-czym-sa-i-jak-je-tworzyc/>

[dostęp: 20.07.2021.]

Część 12. – Niedokończone zdania.

Są opisane w książce *Uczę (się) w szkole*, s. 129, jako technika rekomendowana do zdań podsumowujących. Książkę można także znaleźć na stronie Centrum Edukacji Obywatelskiej, w wersji PDF dostępny online

https://ceo.org.pl/sites/default/files/ucze-sie-w-szkole_danuta_sterna.pdf [dostęp:

21.08.2021]

Praca technika niedokończonych zdań polega na tym, że nauczyciel podaje początek zdania np. Na zajęciach dowiedziałem się, że..., a uczeń kończy to zdanie podając, czego dowiedział się na bieżącej lekcji.

BIBLIOGRAFIA:

Brenifier O.,(2013), *Uczucia, co to takiego?* (rozdział: *Przyjaźń*), Poznań: Wydawnictwo Zakamarki.

Sterna D., *Uczę (się) w szkole*, CEO, Warszawa 2014, s. 122, 129

NETOGRAFIA:

Mapy myśli – genialna metoda nauki dla dzieci do lat 100, dostępny online

<http://malimoi.pl/mapy-mysli-genialna-metoda-nauki-czym-sa-i-jak-je-tworzyc/>

[dostęp: 20.07.2021.]

Rodzaje emocji i uczuć – jak je odróżnić? dostępny online <https://noizer.pl/rodzaje-emocji-i-uczuc-jak-je-odroznic/> [dostęp: 20.07.2021]

Sterna D., *Uczę (się) w szkole*, dostępny online https://ceo.org.pl/sites/default/files/ucze-sie-w-szkole_danuta_sterna.pdf [dostęp: 20.07.2021.]

Zdjęcia 1. – darmowe zasoby Pixabay, dostępny online <https://pixabay.com/pl/vectors/szcz%C4%99%C5%9bliwe-twarze-emotikony-bu%C5%baki-5049095/> [dostęp: 20.07.2021.]

Pixabay License, Darmowy do użytku komercyjnego , Nie wymaga przypisania <https://pixabay.com/pl/service/license/>

Zrzut ekranu 1.; źródło własne, przykład aplikacji Learning Apps, dostępny online <https://learningapps.org/watch?v=p0qfe4kba20> [dostęp: 20.07.2021.]

Zrzut ekranu 2.; źródło własne, przykład ćwiczenia Koło fortuny w aplikacji Wordwall.net, dostępny online <https://wordwall.net/pl/resource/18839107> [dostęp: 20.07.2021.]

SCENARIUSZ 2. {z 3}

AUTORKA: MAŁGORZATA HYPŚ-WOLIŃSKA

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA:

uczniów i uczennic klasy III szkoły podstawowej

PROWADZONYCH PRZEZ:

nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej

TEMAT: Dlaczego ziemniak ma oczy?

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE:

W zakresie poznawczego obszaru rozwoju uczeń osiąga:

- potrzebę i umiejętność samodzielnego, refleksyjnego, logicznego, krytycznego i twórczego myślenia,
- umiejętność obserwacji faktów, zjawisk przyrodniczych (...) wykonywania eksperymentów i doświadczeń, a także umiejętność formułowania wniosków i spostrzeżeń

TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE:

- planuje, wykonuje proste obserwacje (IV.1.6)),
- rozpoznaje w swoim otoczeniu popularne gatunki roślin (IV.1.2)),
- dokonuje obliczeń szacunkowych w różnych sytuacjach życiowych (IV.6.6)),
- układa w formie ustnej opowiadanie oraz składa ustne sprawozdanie z wykonanej pracy (I.2.5)),
- słucha i czeka na swoją kolej, (...) (I.1.5)),
- słucha z uwagą wypowiedzi nauczyciela, innych osób z otoczenia (I.1.1)),
- czyta w skupieniu po cichu (...) teksty drukowane (I.3.2)),
- wyodrębnia postacie i zdarzenia w utworach literackich, ustala kolejność zdarzeń...(I.3.3)),
- prowadzi proste hodowle roślin (IV.1.5),
- korzysta z udostępnionych mu stron i zasobów internetowych (VII.3.3)).

METODY PRACY:

- techniki multimedialne
- techniki: Rundka bez przymusu, Kosz i walizeczka, 10 pytań

- doświadczenie
- obserwacja

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

Komputer z dostępem do Internetu, kamera i mikrofon w komunikatorze zagwarantowanym przez szkołę, plastelina w kilku kolorach, ziemniak surowy i gotowany, inne warzywa, np.: seler, marchew, pietruszka, kilka (4-5) kropli jodyny, ¼ szklanki wody, talerzyk, nożyk (dla bezpieczeństwa może być plastikowy), zakraplacz, linijka, sznurek lub tasiemka, opcjonalnie waga kuchenna, ćwiczenia umieszczone na ZPE

PRZEWIDYWANY CZAS:

120 min.

PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Faza wprowadzająca

Część 1. Przywitajmy się

Gdybyś był warzywem, to, jakim? Ulep to warzywo z plasteliny. Następnie pokaż przez kamerkę koleżankom i kolegom z klasy. Uzasadnij swój wybór.

Część 2. O czym będziemy mówić?

Na podstawie zdjęć i rymowanki odgadnij, o jakim warzywie będzie dzisiaj mowa. Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Co rośnie
na tym
polu?

Co jest w
tych
workach?

Zdjęcie 1 i 2. darmowe zasoby Pixabay, dostępny online [https://pixabay.com/pl/photos/rolnictwo-ziemniak-przyci%
c4%85%c4%87-pole-2654157/](https://pixabay.com/pl/photos/rolnictwo-ziemniak-przyci%c4%85%c4%87-pole-2654157/) [dostęp: 10.08.2021]

Pixabay License, Darmowy do użytku komercyjnego, Nie wymaga przypisania
<https://pixabay.com/pl/service/license/> <https://pixabay.com/pl/service/license/>

To warzywo na polu jest uprawiane.

Różnie nazywane, ale w wielu krajach stosowane.

I tłuczone i smażone, pieczone i gotowane lub do potraw dodawane.

Znajdziesz w zupie i w kopytkach, chipsach albo frytkach.

Rymowanka 1.– źródło własne

(ZPE TEST JEDNOKROTNEGO WYBORU – ZAZNACZONA JEST JUŻ PRAWIDŁOWA ODPOWIEDŹ)

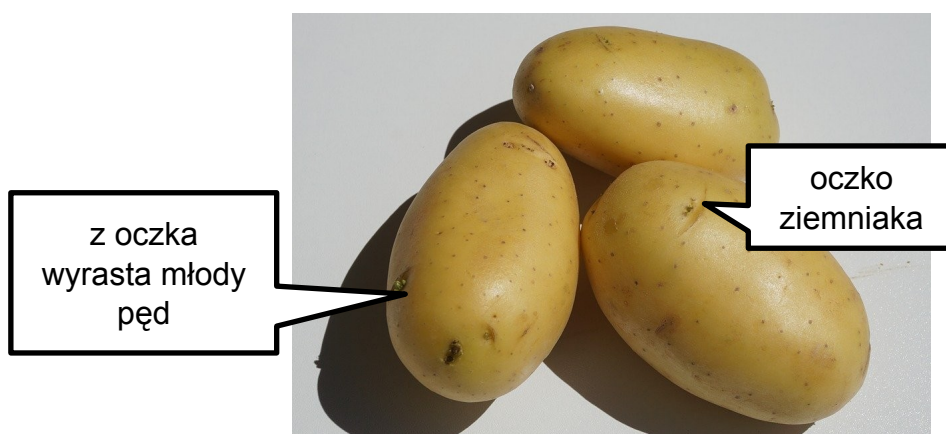
Dzisiaj będziemy mówić o:

Buraku	ziemniaku	marchwi	kalarepie	grochu	cebuli
	X				

Faza zasadnicza

Część 3. Opowiedz o swoim ziemniaku

Spośród wcześniej przygotowanych warzyw wybierz ziemniaka. Obejrzyj go, policz oczka, zmierz jego długość, szerokość i obwód. Określ kolor i fakturę skórki. Jeżeli masz możliwość, to też go zważ lub tylko oszacuj wagę. Na podstawie tych działań, uzupełnij notatkę i opowiedz o swoim ziemniaku. Użyj kamerki i mikrofonu.

Zdjęcie 3. darmowe zasoby Pixabay, dostępny online <https://pixabay.com/pl/photos/ziemniaki-warzywa-jedzenie-%c5%bcywno%c5%9b%c4%87-1509375/> [dostęp: 10.08.2021]

Pixabay License, Darmowy do użytku komercyjnego , Nie wymaga przypisania <https://pixabay.com/pl/service/license/> <https://pixabay.com/pl/service/license/>

Na podstawie swoich obserwacji i pomiarów uzupełnij tekst. (ZPE)

Mój ziemniak ma .....cm długości, ...cm szerokości i .....cm obwodu. Kształtem przypomina..... Jest .....w dotyku. ....to kolor jego skórki. Ma .....oczek, z których mogą wyrosnąć młode pędy. Waży.....

Część 4. Poznaj historię ziemniaków

Czy ziemniaki zawsze były popularne? Skąd się wzięły w Polsce? Co już wiesz na ten temat?

Wysłuchaj opowiadania nauczyciela lub sam przeczytaj podany tekst.

„Jeszcze 500 lat temu, czyli w XVI w ziemniaki znane były tylko Indianom zamieszkującym góry Andy w Ameryce Południowej. I właśnie te tereny są ojczyzną ziemniaków. Stamtąd do Europy przywieźli je Hiszpanie. Na początku, ze względu na swoje piękne kwiaty, ziemniaki były uprawiane tylko w ogrodach królewskich i klasztornych, jako roślina ozdobna. Do rozpowszechnienia ziemniaków w kuchni oraz medycynie przyczynili się misjonarze i zakonnicy. Do Polski przywiózł je król Jan III Sobieski. Był to prezent dla jego żony i dlatego znalazł honorowe miejsce w królewskim ogrodzie. Droga dzisiejszego ziemniaka do naszej kuchni była długa. Musiał on wyjść z ogrodów na pola. Z czasem rolnicy ulepszyli (zmodyfikowali) dziką, mało smaczną formę na doskonalszą w uprawie i smaczniejszą w kuchni.”

Źródło własne: tekst napisany na podstawie HISTORIA ZIEMNIAKA dostępny online <https://polskiziemniak.pl/historia-ziemniaka/> [dostęp: 10.08.2021.]

Po zapoznaniu się z tekstem ułóż poniższe wypowiedzi ziemniaka w odpowiedniej kolejności (ZPE – UPORZĄDKUJ ELEMENTY, PODANA JEST JUŻ PRAWIDŁOWA KOLEJNOŚĆ)

1. Do XVI w znany byłem tylko w Ameryce Południowej i to jest moja ojczyzna.
2. Do Europy przywieźli mnie Hiszpanie. Ze względu na moje ładne kwiaty uprawiano mnie tylko w ogrodach, jako roślinę ozdobną.
3. W Polsce znalazłem się dzięki królowi Janowi III Sobieskiemu, jako prezent dla żony.
4. Nie od razu byłem sławny w kuchni. Żeby w niej gościć musiałem wyjść z ogrodów oraz stać się smaczniejszy w kuchni.

Część 5. Jak wygląda kwiat ziemniaka?

Ułóż puzzle, a zobaczysz jak wygląda kwiat ziemniaka. (ZPE –zdjęcie przeznaczone do wykonania PUZZLI)

Zdjęcie 4. darmowe zasoby Pixabay, dostępny online <https://pixabay.com/pl/photos/kwiat-ziemniaka-bia%5%82y-ogr%3%b3d-natura-2466293/> [dostęp: 10.08.2021.]

Pixabay License, Darmowy do użytku komercyjnego , Nie wymaga przypisania
<https://pixabay.com/pl/service/license/> <https://pixabay.com/pl/service/license/>

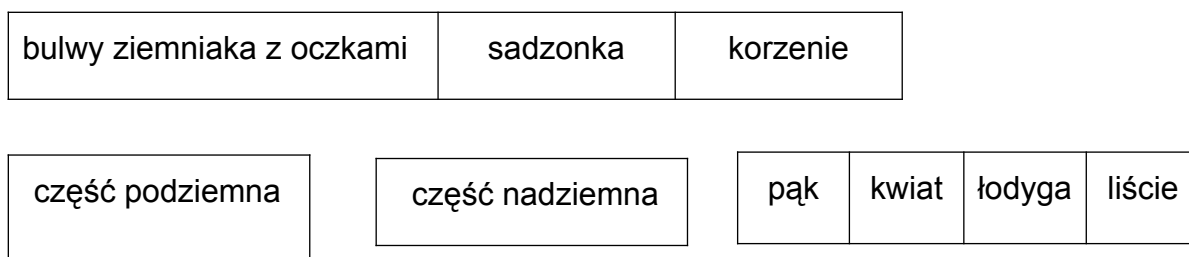
Część 6. Budowa ziemniaka (ZPE - WSKAŻ NA ILUSTRACJI)

Dopasuj podpisy do odpowiedniej części rośliny. Zrób to poprzez przeciągnięcie okienka z napisem w puste miejsce.

Rysunek 1. – zasoby własne, schematyczna budowa ziemniaka

Część 7. Jak na ziemniaka mówią nasi dalsi i bliżsi sąsiedzi?

Żeby dowiedzieć się, jak na ziemniaka mówią nasi sąsiedzi, połącz w pary nazwę państwa lub regionu Polski z wyrazem określającym to warzywo.

(ZPE- POŁĄCZ W PARY, poniższe pary są już prawidłowo ułożone)

POLSKA/WIELKOPOLSKA - PYRA

POLSKA/PODHALE – GRULA, RZEPA

JĘZYK KASZUBSKI – BULWA

NIEMCY – KARTOFFEL

ANGLIA – POTATO

FRANCJA – PATATE

UKRAINA/LWÓW – BARABOL

SŁOWACJA – ZEMIAK

ROSJA – KARTOSZKA

Część 8. Dlaczego warto jeść ziemniaki?

Podejmij decyzję i zaznacz, wstawiając X w odpowiedniej rubryce, co jest PRAWDĄ, co FAŁSZEM. (ZPE – PRAWDA – FAŁSZ, PRAWIDŁOWE ODPOWIEDZI SĄ JUŻ ZAZNACZONE)

	PRAWDA	FAŁSZ
Ziemniaki nie zawierają tłuszczów.	X	
Są lekkostrawne dla naszego organizmu i niskokaloryczne.	X	
Są niebieskie.		X
Dostarczają prawie wszystkich witamin, a najwięcej jest w nich	X	

witamina C.		
Rosną na drzewach i są owocami.		X
Zawierają potas, który obniża ciśnienie krwi oraz magnez, który jest budulcem zębów i kości.	X	
Łagodzą zmęczenie i stres. Zawierają skrobię, która jest źródłem energii.	X	

Tabela 1. – zasoby własne

Część 9. Poszukaj skrobi w ziemniaku.

Do tego ćwiczenia potrzebujesz: plaster surowego ziemniaka i plaster gotowanego ziemniaka, talerzyk, 4-5 kropeł jodiny rozpuszczonych w ¼ szklanki wody, zakraplacz.

Twoje działanie:

Plasterki ziemniaków połóż: na talerzyku. Przyjrzyj się cieczy – połączeniu wody z jodyną. Zapamiętaj jej kolor. Za pomocą zakraplacza nabierz roztwór jodiny z wodą i nanieś go, w niewielkiej ilości, na ziemniaki. Zauważ zmiany w kolorze cieczy na plasterkach ziemniaków? Określ kolor, jaki był przed nałożeniem na ziemniaka, a jaki jest po nałożeniu na to warzywo. W dostępni ci sposób podzielę się, z resztą klasy, swoimi obserwacjami i wnioskami z przeprowadzonego doświadczenia.

Podpowiedź:

Przygotowany roztwór ma kolor jasnobrązowy. Nałożony na ziemniaka, czyli badane warzywo zawierające skrobię, zmienia się z jasnobrązowego na niebiesko – granatowy. Zmiana koloru świadczy o obecności skrobi w warzywie.

Część 10. Rundka bez przymusu

Używając kamerki i mikrofonu, opowiedz o swoim ulubionym daniu w skład, którego wchodzi ziemniaki. Uzasadnij swój wybór. Jeżeli nie chcesz się wypowiadać powiedz „Pasuję”.

Część 11. Technika 10 pytań

Wykorzystaj swoją wyobraźnię i odpowiedz na poniższe pytania. Swoje pomysły zapisz w tabelce. (ZPE - UZUPEŁNIENIE KOMÓREK TABELI)

l.p.	Pytanie	Odpowiedź
1.	Kiedy na Ziemi pojawiły się ziemniaki? Dlaczego na Ziemi pojawiły się ziemniaki?	
2.	Czy ziemniaki zawsze wyglądały tak, jak dzisiaj? Dlaczego?	
3.	Czy ziemniaki zawsze miały oczka? Po co ziemniakom oczka?	
4.	Czy na całym świecie ziemniaki wyglądają tak samo? Dlaczego?	
5.	Co by się stało, gdyby nie było ziemniaków?	
6.	Jakie korzyści mamy z uprawy ziemniaków?	
7.	Czy ziemniaki będą zawsze istniały w takiej formie jak teraz?	
8.	Jakie są rezultaty istnienia ziemniaków na Ziemi?	
	Czy ziemniaki będą	

9.	zawsze istnieć w takiej formie, w jakiej je znamy?	
10.	Kto może lubić, a kto nie lubić ziemniaki? Dlaczego?	

Tabela 2. – zasoby własne opracowane na podstawie: Grygier U., Jancarz-Łanczkowska B., Piotrowski K. T. (2013), „Jak odkrywać i rozwijać uzdolnienia przyrodnicze uczniów w szkole podstawowe, gimnazjum i szkole ponadgimnazjalnej”, Warszawa ORE, s. 64-65.

Część 12. Mój bohater Ziemniak

Narysuj Ziemniaka, jako bohatera wymyślonej przez siebie sytuacji. (ZPE – SZKICOWNIK)

Część 13. Przemyślenia ziemniaczanego filozofa

Zastanów się nad odpowiedziami na poniższe pytania. Swoje przemyślenia, używając mikrofonu (może także kamerki), przedstaw całej klasie. Pamiętaj, że wszystkie odpowiedzi są ciekawe.

Ziemniak ma oczy czy oczka? Dlaczego?

Czy oczy i oczka to to samo? Uzasadnij różnice lub podobieństwa.

Po co ziemniakowi oczka?

Co byłoby, gdyby ziemniak miał oczy?

Czy ziemniaki mają zmysły? Dlaczego?

O co jeszcze można zapytać?

Część 14. Zadanie domowe

Zadanie długoterminowe:

Przygotuj ziemniaka, korytka do kwiatów, ziemię ogrodową, nożyk i łopatkę. Za pomocą nożyka podziel ziemniaka tak, aby każda jego część zawierała oczko. Łopatką wsyp ziemię do korytka. Zrób tyle otworów, na ile części podzieliłeś swoje warzywo. Do każdego otworu włóż przygotowaną sadzonkę (część ziemniaka z oczkiem). Całość podlej i postaw w nasłonecznionym miejscu. Obserwuj każdego dnia. Podlewaj swoją roślinę tak często, jak to jest potrzebne. Stwórz, według własnego pomysłu, dziennik obserwacji. Notuj w nim wszystko: daty obserwacji, podlewania, wzrostu rośliny, pojawienia się pąków i kwiatów, pomiary pędów, liści, łodyg, itd. Rób zdjęcia lub rysunki.

Zadanie po lekcji:

Za pomocą przygotowanego na lekcji roztworu jodiny z wodą zbadaj, w których warzywach i owocach znajduje się skrobia. Swoje badania zapisz w tabelce. Następnie, w dostępny ci sposób, na przykład zrób zdjęcie lub wykonaj zrzut ekranu, prześlij ją do nauczyciela.

I.p.	warzywo/owoc	jest skrobia	nie ma skrobi
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

Tabela 3. – zasoby własne

Zadanie dla chętnych

Zrób stempel z ziemniaka. Potrzebujesz: duży, surowy ziemniak, nożyk (dla bezpieczeństwa może być plastikowy), połowę arkusza papieru pakowego, farby plakatowe i pędzelek.

Jak wykonać takie stemple? Przekrój ziemniaka na pół. Na jednej z przekrojonych części, na tej gładkiej bez skórki, natnij wybrany wzór np. serce, jakbyś rysował ołówkiem. Następnie odetnij wszystko, co jest na zewnątrz, poza tym sercem, tak,

żeby tylko ono wystawało. Uzyskany wzór posmaruj farbą i przyłóż do papieru. Z wykonanych pieczętek zaprojektuj powtarzającą się kompozycję (szlaczek). Kolorowe stemple przykładaj na arkuszu papieru pakowego. W ten sposób zaprojektujesz i wykonasz swój autorski ozdobny papier pakowy. Wykorzystasz go do zapakowania prezentu.

Zdjęcie 6. darmowe zasoby: Pixabay, dostępny online <https://pixabay.com/pl/photos/ziemniak-serce-drukuje-ziemniak%3%b3w-342052/> [dostęp: 10.08.2021]

Pixabay License, Darmowy do użytku komercyjnego , Nie wymaga przypisania
<https://pixabay.com/pl/service/license/> <https://pixabay.com/pl/service/license/>

Ewaluacja

Część 15. Kosz i walizeczka.

Powiedz lub napisz na czacie, czego nauczyłeś się/nauczyłaś się na dzisiejszych zajęciach. To, co ci się podobało, co ciebie zaintrygowało włóż (wpisz) do walizeczki na dalszą drogę. W koszu umieść (wpisz) to, co było mało ciekawe lub co już znałeś.

WSKAZÓWKI METODYCZNE:

Prezentowany scenariusz przeznaczony jest dla uczniów klasy III szkoły podstawowej. Jednak, ze względu na zróżnicowaną pracę uczniów, ich potrzeby, możliwości i umiejętności, to nauczyciel powinien zdecydować, z jaką grupą wiekową go wykorzysta. Także czas przebiegu zajęć jest podany w przybliżeniu. Zależy on od biegłości dzieci w pracy online. Całość skonstruowana jest tak, żeby dziecko mogło działać samodzielnie. Nie znaczy to jednak, że nauczyciel nie czuwa nad całością i nie koordynuje przebiegu zajęć. W pracy z uczniem młodszym jest to konieczne. Prowadzący, znając indywidualne możliwości i potrzeby uczestników,

dobiera odpowiednie ćwiczenia, tłumaczy polecenia, czy objaśnia nowe lub niezrozumiałe słowa. Wydaje się, że takie wsparcie będzie potrzebne szczególnie w Części 2., gdzie nauczyciel wyjaśni pojęcia: *oczko*, *młody pęd* lub przypomni, jak mierzymy długość, szerokość oraz obwód ziemniaka za pomocą tasiemki i linijki. W Części 5., prowadzący objaśnia, co to jest bulwa i sadzonka. Także Część 9., jeżeli dziecko nie jest przyzwyczajone do prowadzenia tego rodzaju ćwiczeń, wymaga omówienia i poprowadzenia przez nauczyciela. Warto wspomnieć o bezpiecznym prowadzeniu doświadczenia podczas szukania skrobi w warzywie, na przykład zademonstrować krok po kroku całe ćwiczenie i przypomnieć o posprzątaniu stanowiska pracy.

Należy także, zwracając uwagę na sposoby dokumentowania etapów wzrostu ziemniaka, szczegółowo omówić zadanie domowe.

BIBLIOGRAFIA:

Grygier U., Jancarz-Łanczkowska B., Piotrowski K. T. (2013), *Jak odkrywać i rozwijać uzdolnienia przyrodnicze uczniów w szkole podstawowe, gimnazjum i szkole ponadgimnazjalnej*, Warszawa ORE, s. 64-65.

NETOGRAFIA:

Darmowe zasoby:

Pixabay, dostępny online <https://pixabay.com/pl/photos/ziemniak-serce-drukuje-ziemniak%c3%b3w-342052/> [dostęp: 10.08.2021]

Pixabay, dostępny online <https://pixabay.com/pl/photos/ziemniaki-warzywa-jedzenie-%c5%bcywno%c5%9b%c4%87-1509375/> [dostęp: 10.08.2021]

Pixabay, dostępny online <https://pixabay.com/pl/photos/kwiat-ziemniaka-bia%c5%82y-ogr%c3%b3d-natura-2466293/> [dostęp: 10.08.2021.]

Pixabay, dostępny online <https://pixabay.com/pl/photos/rolnictwo-ziemniak-przyci%c4%85%c4%87-pole-2654157/> [dostęp: 10.08.2021]

Pixabay License, Darmowy do użytku komercyjnego, Nie wymaga przypisania <https://pixabay.com/pl/service/license/> <https://pixabay.com/pl/service/license/>

Edukacyjne pieczątki z ziemniaka, dostępny online https://www.youtube.com/watch?v=yy_MJAE3bto [dostęp: 10.08.2021.]

Historia ziemniaka, dostępny online <https://polskiziemniak.pl/historia-ziemniaka/>
[dostęp: 10.08.2021.]

SCENARIUSZ 3. {z 3}

AUTORKA: MAŁGORZATA HYPŚ-WOLIŃSKA

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA:

uczniów i uczennic klasy III szkoły podstawowej

PROWADZONYCH PRZEZ:

nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej

TEMAT: Myśl jak matematyk

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE:

W zakresie poznawczego obszaru rozwoju uczeń osiąga:

- umiejętność stawiania pytań, dostrzegania problemów, zbierania informacji potrzebnych do ich rozwiązania, planowania i organizacji działań, a także rozwiązywania problemów,
- umiejętność rozumienia podstawowych pojęć i działań matematycznych, (...)

TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE:

- określa i prezentuje wzajemne położenie przedmiotów na płaszczyźnie i w przestrzeni (II.1.1)),
- dodaje do podanej liczby w pamięci i od podanej liczby odejmuje w pamięci (...) (II.3.2)),
- analizuje i rozwiązuje zadania tekstowe proste i wybrane złożone; dostrzega problem matematyczny oraz tworzy własną strategię jego rozwiązania (II.3.4)),
- układa zadania i je rozwiązuje, tworzy łamigłówki matematyczne, wykorzystuje w tym procesie własną aktywność artystyczną, techniczną, konstrukcyjną (...) (II.4.2)).
- czyta w skupieniu po cichu teksty (...) drukowane (I.3.2)).

METODY PRACY:

- techniki multimedialne,
- technika Prób i błędów,
- ćwiczenia: Zadania w kawałkach, Dwie gwiazdy i życzenie.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

komputer z dostępem do Internetu, kamera, mikrofon w komunikatorze zagwarantowanym przez szkołę, komplet kredek, zeszyt do matematyki, długopis

PRZEWIDYWANY CZAS:

90 minut

PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Faza wprowadzająca

Część 1. Powitanie

Używając kamery i mikrofonu przywitaj się z koleżankami i kolegami z klasy. Zrób to w sposób matematyczny i uzasadnij swój wybór, np. Wita się numer 10., ponieważ dziesiątego mam imieniny.

Część 2. Zadanie na dobry początek, czyli matematyczna rozgrzewka (ZPE – POŁĄCZ W PARY, przy działaniach są już wpisane prawidłowe wyniki)

Zrób matematyczną rozgrzewkę. Połącz w pary: działanie z jego prawidłowym wynikiem. Na czacie lub na wspólnej tablicy ułóż wyniki od najmniejszego do największego.

$7+3=$	10
$14+8=$	22
$39+11=$	50
$46-6=$	40
$32-12=$	20
$28-19=$	9

Tabela 1. – źródło własne

Część 3. Czym będziemy się zajmować? (ZPE - ZAZNACZANIE KOMÓREK TABELI, prawidłowe wyniki są już zaznaczone)

Przy każdym działaniu zaznacz prawidłowy wynik. Postawione przy nich litery, czytane z góry na dół, podpowiedzą ci, czym będziemy się zajmować.

Rozszyfrowane hasło zapisz w zeszycie. Wyjaśnij, jak je rozumiesz? Swoją propozycję napisz na czacie, na wspólnej tablicy lub powiedz przez mikrofon.

$5 + 15 =$	20 z	30 m
$14 - 4 =$	10 a	4 c
$31 + 8 =$	38 a	39 d
$10 + 12 =$	22 a	32 b
$29 - 7 =$	20 z	22 n
$43 + 8 =$	49 o	51 i
$26 + 14 =$	41 m	40 a
$50 - 11 =$	39 w	55 k
$13 + 13 =$	26 c	29 ł
$15 + 17 =$	32 z	30 n
$20 - 15 =$	7 r	5 ę
$19 - 8 =$	11 ś	20 t
$11 + 23 =$	53 u	34 c
$32 + 10 =$	42 i	50 p
$19 + 9 =$	28 a	18 g
$50 - 20 =$	40 s	30 ch

Tabela 2 – źródło własne

Faza Zasadnicza

Część 4. Zadanie w częściach z kształtami, czyli metoda prób i błędów (ZPE - WSTAW W RÓWNANIE, rozwiązanie zostało już wpisane)

Metodą prób i błędów odszukaj i wpisz poszczególne wartości kryjące się w kształtach. Podane równania muszą być prawdziwe. Jeden odpowiada jednej, cyfrze. Rozwiązane działania przepisz do zeszytu.

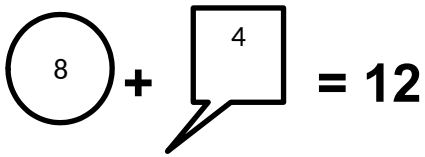
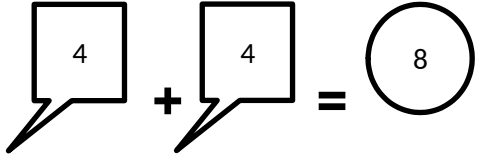
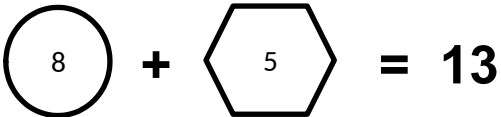
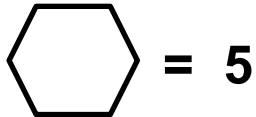
	
	

Tabela 3. – źródło własne; inspiracje, dostępny online

<https://www.szkolazklasa.org.pl/wp-content/uploads/2018/05/8-zadania-w-kawalkach.pdf> [dostęp 20.08.2021]

Część 5. Zadanie w częściach - Ułóż płótek z kredek

Do tego zadania potrzebujesz kredki w różnych kolorach. Uważnie czytając każdy „kawałek” zadania, dowiesz się ile kredek i w jakich kolorach będziesz potrzebował. Całość w dostępny ci sposób np. wykorzystując komputerową kamerkę lub zrobienie zdjęcia i przesłanie go drogą mailową, pokaż reszcie klasy.

<p>Żółta kredka leży pomiędzy fioletową i czerwoną.</p> <p>Zbuduj płótek z sześciu części</p>	<p>Niebieska kredka leży pomiędzy fioletową i żółtą.</p> <p>Zbuduj płótek z sześciu części</p>
<p>Fioletowa kredka leży tylko koło niebieskiej.</p> <p>Zbuduj płótek z sześciu kredek.</p>	<p>Czerwona kredka dotyka tylko zielonej.</p> <p>Zbuduj płótek z sześciu kredek.</p>
<p>Brązowa kredka znajduje się między zieloną i żółtą kredką.</p>	<p>Zielona kredka leży pomiędzy czerwoną i brązową.</p>

Zbuduj płótek z sześciu kredek.	Zbuduj płótek z sześciu kredek.
---------------------------------	---------------------------------

Tabela 4. – źródło własne; inspiracje dostępne online

<https://www.szkolazklasa.org.pl/wp-content/uploads/2018/05/8-zadania-w-kawalkach.pdf> [dostęp 20.08.2021.]

Część 6. Zadanie w częściach - Urodziny Gosi

Zbliżają się urodziny Gosi. Z tej okazji dziewczynka postanowiła zaprosić kilka koleżanek i przygotować drobny poczęstunek. Może przeznaczyć na to 50 zł. Żeby niczego nie zapomnieć zrobiła listę zakupów. Zastanów się, czy wszystkie zapisane informacje są potrzebne? Czy Gosi wystarczy jej pieniędzy? Sprawdź to, a obliczenia zapisz w zeszycie. Co poradziłbyś Gosi, gdyby zabrakło jej pieniędzy? O co jeszcze możesz zapytać? Całość przedstaw przez mikrofon koleżankom i kolegom z klasy.

LISTA ZAKUPÓW

2 kg jabłek po 2 zł	½ kg orzeszków po 10 zł za kilogram.
Poszłam późno spać, więc jestem niewyspana.	Placek kosztuje 12 zł za kilogram.
O kilogram mniej placka niż jabłek.	Sklep jest czynny od 7.00 do 19.00.
Mój pokój jest mały.	3 wody mineralne po 1 zł każda.
Dwa duże opakowania lodów.	Jedno małe opakowanie lodów kosztuje 5 zł.
Gosia tydzień temu odwiedziła babcię.	Duże opakowanie lodów to dwa małe.

Tabela 5. – źródło własne

Część 7. Zadanie w częściach - Zwierzęta Jasia i Małgosi

Są cztery pytania, na które trzeba znaleźć odpowiedź. Do rozwiązania tej zagadki można użyć patyczków, guzików, nakrętek lub rysować kreski. Wykorzystując kamerkę i mikrofon przedstaw swoje rozwiązania reszcie klasy.

Każde dziecko ma w swoim gospodarstwie tyle samo – owiec i kur. <hr/> Ile owiec ma Małgosia?	Jasiu ma tyle samo owiec, co kur.
---	-----------------------------------

Zwierzęta Małgosi mają o dwie nogi więcej niż zwierzęta Jasia. ----- Ile owiec ma Jasiu?	Zwierzęta Jasia mają łącznie 12 nóg. ----- Ile kur ma Małgosia?
Są tylko 3 kury. Reszta zwierząt dzieci to owce.	Jeżeli Małgosia da Jackowi jedną kurę, to wtedy jej zwierzęta będą miały razem 12 nóg.

Tabela 6. - źródło własne; inspiracje: „Zadania w kawałkach”, dostępny online

<https://www.szkolazklasa.org.pl/wp-content/uploads/2018/05/8-zadania-w-kawalkach.pdf> [dostęp: 20.08.2021.]

Część 8. Ułóż zadanie w częściach.

Wzorując się na zadaniach: „Płotek z kredek” i „Urodziny u Gosi”, ułóż swoje zadania w częściach dla koleżanki i kolegi. Następnie podziel się nim z wybraną osobą z klasy. To ona będzie je rozwiązywać i stawiać ocenę koleżeńską. Ty także otrzymasz takie zadanie i będziesz je musiał rozwiązać oraz postawić ocenę koleżeńską. Pamiętaj, że taka ocena, to nie stopień tylko informacja, na temat tego, co spodobało ci się w zadaniu kolegi, co sprawiło ci problem, albo, co warto powtórzyć.

Część 9. Zadanie domowe

Z poznanych na zajęciach zadań wybierz to, które ci się najbardziej podobało. Na jego podstawie opracuj własne ćwiczenie. Całość prześlij do wybranej osoby/grupy. Po ich rozwiązaniu uzyskasz od nich pisemną ocenę koleżeńską. Ty także otrzymasz zadanie do rozwiązania i napiszesz dla nich ocenę koleżeńską.

Ewaluacja

Część 10. Dwie gwizdy jedno życzenie

Przyznaj sobie dwie gwiazdki za to, co ci się udało na zajęciach i powiedź jedno życzenie: co chciałbyś poprawić lub kontynuować na następnych zajęciach.

Rysunek 1. – źródło własne, inspiracja: Sterna D., „Uczę (się) w szkole”, dostępny online https://ceo.org.pl/sites/default/files/ucze-sie-w-szkole_danuta_sterna.pdf [dostęp: 20.08.2021.]

WSKAZÓWKI METODYCZNE:

Proponowane w tym scenariuszu zadania są zróżnicowane pod względem trudności ich wykonania. Może wykonać je zarówno drugoklasista jak i trzecioklasista. Jedni uczniowie będą potrzebowali na ich rozwiązanie 60 minut, a inni więcej lub mniej. Będą tacy uczniowie, którzy samodzielnie dojdą do prawidłowej odpowiedzi oraz tacy, którym będzie różniej pracować w parze lub grupie. Dlatego proponuję, jeżeli jest taka możliwość, podzielić, zwłaszcza w Częściach: 4., 5., 6., 7. i 8., całą społeczność klasową na pokoje. Taka zespołowa organizacja pracy wiąże się także z jednym z celów pracy metodą *Zadań w kawałkach* (tutaj zwana zadaniami w częściach) i angażuje wszystkich uczniów gwarantując aktywny udział w lekcji każdego z nich.

Przy możliwości podziału na wirtualne pokoje warto popracować z uczniami tak, jak to jest opisane w metodzie *Zadania w kawałkach*. Nauczyciel dzieli uczniów na sześciuosobowe zespoły. Każdy uczeń w zespole dostaje jedną z sześciu kart (z kawałkiem zadania). Treść karty wolno przeczytać reszcie zespołu, ale nie wolno jej pokazywać. Każde dziecko pilnuje, żeby warunek zapisany na jego karcie został spełniony. Nauczyciel odwiedzający pokoje nie mówi czy dobrze lub źle rozumują, nie pomaga uczniom, włącza się tylko w krytycznej sytuacji. Na koniec każdy zespół (wybrany uczeń z zespołu) opowiada o swojej pracy, prezentuje do jakiego doszli wniosku i w jaki sposób otrzymali ostateczny wynik. Podczas pracy każdy uczeń ma prawo do manipulowania przedmiotami, rysowania schematów, robienia wykresów i szukania własnej drogi rozwiązania. Taka organizacja wpisuje się w indywidualizację pracy na lekcji.

Zachęcam także do stosowanie oceny koleżeńskiej, o której jest mowa w Części 8. Oczywiście trzeba uczniów do takiego oceniania przyzwyczaić. Przede wszystkim zwrócić uwagę, na to, że nie jest to stopień wrażony cyfrą oraz nauczyć właściwego komentowania.

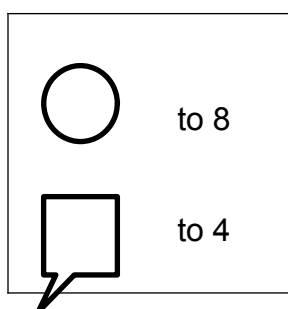
Wykorzystując ocenę koleżeńską, prowadzący zajęcia sprawia, że u uczniów wzrasta poczucie pewności siebie i motywacja do nauki oraz, co podkreślają inni praktycy edukacji wczesnoszkolnej, „uczniowie:

- stają się bardziej samodzielni, odpowiedzialni za swoją naukę oraz zaangażowani w proces uczenia się,
- lepiej rozumieją, czego się uczą i po co,
- wiedzą, czego jeszcze nie opanowali i czego muszą się jeszcze nauczyć,
- łatwiej przyznają się, że czegoś nie rozumieją i chętniej zadają pytania,
- chętniej przystępują do poprawy swojej pracy i w mniejszym stopniu porównują się z innymi.”¹

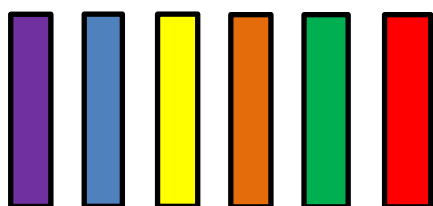
ROZWIĄZANIA:

Część 3. – ZADANIA W CZĘŚCIACH

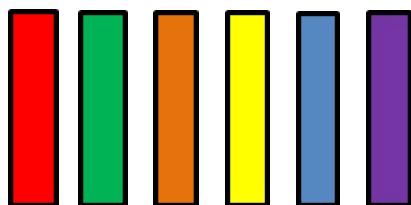
Część 4.

Część 5. Są dwa rozwiązania. (ZPE – proszę, jeżeli to możliwe o wstawienie kredek)

lub

Rysunek 2. – źródło własne

¹ Cytuję za: „Co to takiego ocena koleżeńska?”, dostępny online <https://nspmielec.edu.pl/blog/szkola/co-to-takiego-ocena-kolezenska/> [dostęp 20.08.2021]

Uczeń może wytłumaczyć, na czym polega różnica w ułożeniu i od czego ona zależy.

Część 6.

Gosia wydała 49 zł, czyli wystarczy jej pieniędzy na zaplanowane zakupy.

Można jeszcze zapytać np. Ile otrzyma reszty? Czy za resztę może jeszcze dokupić coś z listy?

Część 7.

Jasiu ma 2 owce i 2 kury

Małgosia ma 3 owce i 1 kurę.

Część 8.

To praca w parach lub grupie, więc w edukacji zdalnej wymaga podziału na pokoje.

Jeżeli nie ma takiej możliwości, proponuje tę część zrobić wspólnie z całą klasą.

W takiej sytuacji nie będzie etapu rozwiązywania i stawiania oceny koleżeńskiej.

Te działania można wtedy przenieść na zadanie domowe.

NETOGRAFIA:

Praca zbiorowa pod redakcją: Danuty Sterny, Elwiny Modzelewskiej – Buławickiej, "Ocenianie kształtujące: Dzielimy się tym, co wiemy!" Zeszyt siódmy: „Ocena koleżeńska i samoocena”, dostępny online

https://koss.ceo.org.pl/sites/koss.ceo.org.pl/files/zeszyt_7_samoocena_i_ocena_kolezenska.pdf [dostęp: 20.08.2021.]

Sterna D., (2014), "Uczę (się) w szkole", Warszawa: Wydawnictwo CEO, s. 148-149, dostępny online https://ceo.org.pl/sites/default/files/ucze-sie-w-szkole_danuta_sterna.pdf [dostęp: 20.08.2021.]

„Zadania w kawałkach”, CEO, dostępny online <https://www.szkolazklasa.org.pl/wp-content/uploads/2018/05/8-zadania-w-kawalkach.pdf> [dostęp 20.08.2021.]